

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Onderwijsdecentralisatie.

Het prae-advies, uitgebracht voor het 22ste Decentralisatie-Congres door den heer R. A. Schotman over „Onderwijs en Decentralisatie”, heeft dit belangrijke vraagstuk opnieuw aan de orde gesteld.

Hoezeer echter de prae-adviseur geslaagd moge zijn in het aangenaam bezighouden der gedachten en het uitlokken van discussies op *onderwijsgebied*, nochtans heeft het teleurstelling gewekt, dat op het Congres het eigenlijke onderwerp, *het brandpunt*, n.l. de decentralisatie zelve van het onderwijs, nauwelijks ter sprake is gebracht.

Zulks valt te meer te verwonderen, omdat reeds geruimen tijd plannen tot die overdracht zijn ontworpen en eene alzijdige bespreking der kern van dit prae-advies, der Regeering tot voorlichting zou kunnen hebben strekken, wanneer aan de discussies zou zijn deelgenomen door de belanghebbende kringen van bestuurders en leden van provinciale-, regentschaps- en stadsgemeenteraden.

Uit dit stilzwijgen mag m.i. *niet* worden afgeleid, dat er een communis opinio bestaat over de wijze en mate van overdracht, maar veeleer, dat aller belangstelling zich in de eerste plaats richt op den eisch van goed onderwijs, onverschillig door welk lichaam gegeven, terwijl op het Congres geen der debaters zelfs gepoogd heeft aan te toonen, dat overdracht van het onderwijs in het algemeen zal leiden tot verbetering, ja o.i. zelfs eene verslechtering binnen korten tijd zal kunnen worden geconstateerd, wanneer de overdracht zal plaats hebben op de regentschappen en stadsgemeenten, zooals door den prae-adviseur voorgesteld.

Wij zijn van meening, dat de volbloeddemocraten, die aan de pas ingestelde autonome gemeenschappen als b.v. de regentschappen, een groot aantal verdere functies willen toevertrouwen, aan die gemeenschappen den slechtst mogelijken dienst bewijzen.

Hoewel al die functies, ook op onderwijsgebied,

voorbested zijn om vroeger of later aan de autonome gemeenschappen te worden toevertrouwd, zou eene praemature overdracht wegens het daaraan verbonden gevaar van failure én de overgedragen onderwerpen én de decentralisatie zelve, in hooge mate schaden, hetgeen à tout prix moet worden voorkomen.

Want in waarheid interesseert de bevolking zich nog bitter weinig voor de politiek der regentschaps- en provinciale raden, terwijl de naar die colleges afgevaardigde personen nog niet kunnen worden beschouwd als haar *werkelijke* vertrouwensmannen, haar *werkelijke* vertegenwoordigers.

„Werkers en terreinkenners” — aldus de Kat Angelino in zijn bekend werk over „Staatkundig Beleid en Bestuurszorg in Nederlandsch-Indië” blz. 1201, „behooren in die raden te zitten, mannen, die voeling hebben en houden met contactelementen in de desa, ten einde den tegenzin der bevolking in redelijke medewerking te doen overgaan.

Men betreure het volstrekt niet, wanneer verpolitiekte leiders buiten de raden blijven; het is zelfs zeer te betreuren, indien een raadszetel denzulken het relief verleent, waarop alleen de bouwers recht hebben”.

Wanneer wij nu aan deze beschouwingen het voorstel toetsen van den prae-adviseur om het algemeen vormend Lager Onderwijs op Westerschen en Inheemschen grondslag in toto over te dragen aan de stadsgemeenten en regentschappen, dan kan positief worden beweerd dat, althans wat het Algemeen vormend Lager Onderwijs op Westerschen grondslag en waarschijnlijk ook dat op Inheemschen grondslag betreft, overdracht aan de regentschappen zal uitloopen op een finale mislukking.

Voor de practijk der decentralisatie op dit gebied kan verwezen worden naar Britsch-Indië, waar het onderwijs, met uitzondering nochtans van dat aan Europeanen, is overgedragen, *niet* aan lagere autonome gemeenschappen, maar aan provincies, die krachtiger lichamen vormen dan

onze Indische provincies, reeds geruimen tijd functionneeren en wier raden samengesteld zijn uit leden, die wat ontwikkeling betreft, een hoog intellectueel peil hebben bereikt.

Niettegenstaande eene buitengewone *quantitatieve* uitbreiding van het onderwijs sedert de z.g. „Reforms” en eene reusachtige vermeerdering van uitgaven is de Hartog-Commissie tot de conclusie gekomen, dat de resultaten verre van evenredig waren aan de gekoesterde verwachtingen als gevolg van het samengaan der beide belangrijke factoren „wastage” and „stagnation”.

„We are inevitably driven to the conclusion that the efforts of the past few years have resulted in much less real advance towards the attainment of the goal of a literate population in British-India than the gross total of numbers under instruction might suggest, and that, if these efforts are continued on the same lines, they afford little promise for the future”.

Dit oordeel treft dus *niet* de overdracht aan lagere gemeenschappen, als de regentschappen ten onzent, maar aan hogere gemeenschappen, als provincies, welke voor die verzorging als van nature aangewezen waren.

De ervaring ook in Nederlandsch-Indië heeft geleerd, dat de centralisatie niet leidt tot besparing, dat de bestuurshervorming integendeel millioenen noodeloos heeft verslonden, zonder iemand te bevredigen en dat de tot dusverre aan de provincies en regentschappen overgedragen *centrale* onderwerpen in geen enkel opzicht wat efficiency betreft, in verzorging zijn vooruitgegaan.

Bovendien eischt wijze en voorzichtige politiek om geen uitbreiding te geven aan de reeds overgedragen onderwerpen, alvorens de regentschappen b.v. hebben bewezen, dat zij volkomen in staat zijn om die onderwerpen behoorlijk te verzorgen en zolang de groote massa der bevolking zoo weinig belang stelt in de publieke zaak.

Maar afgezien van al deze principiële bezwaren, acht ik het volkomen ongemotiveerd om de zorg voor het Westersch Lager Onderwijs over te laten aan een voor de groote meerderheid uit Inlanders samengesteld College als de Regentschapsraad, die de zoowel voor de Europeesche als Chineesche bevolkingsgroep aan dit onderwijs bestaande behoeften, bezwaarlijk kan aanvoelen, terwijl bovendien de technische en financiële middelen ontbreken om dit onderwijs materieel te verzorgen.

Waarom zou dat wel kunnen — zoo stelt prae-adviseur de vraag — tegenover de besturen van particuliere onderwijsinrichtingen en niet tegenover de autonome ressorten?

Eerstens omdat de besturen van particuliere inrichtingen het bewijs hebben geleverd van intensieve belangstelling, welke zich echter niet

verder uitstrekt dan tot *bepaalde* onderwijsinrichtingen en de *bepaalde* bevolkingsgroep, waartoe zij behooren (althans wat de Inlandsche en Chineesche besturen betreft), terwijl de zorg van de regentschappen zal moeten gaan over *alle* soorten van onderwijs voor *alle* bevolkingsgroepen.

Daarom moet het worden betreurd, dat in het prae-advies eene krachtige aansporing wordt gemist, om het onderwijs zooveel mogelijk op te dragen, niet aan Overheidslichamen, maar aan het particulier initiatief, want in beginsel moet ook de Inlandsche bevolking leeren verstaan — gelukkige verschijnselen kunnen reeds overal worden opgemerkt — *dat het kind en de school in beginsel aan de ouders toebehooren.*

Zulks klemmt te meer in dezen moeilijken tijd, nu de Regeering gedwongen wordt het Westersch Onderwijs voor Inlanders en Chineezers te beperken en zal de betrokken bevolkingsgroep, indien zij werkelijk prijs stelt op behoud van dit onderwijs, daarvoor zware offers moeten brengen en niet langer daarvoor kunnen steunen op de Regeering.

Echter — zooals reeds gezegd — heeft de prae-adviseur de kwestie van het bijzonder onderwijs vrijwel niet aangeroerd, althans niet aangegeven of door decentralisatie de positie van dit onderwijs tegenover de Regeering al dan niet gewijzigd zal worden.

Ook de vergelijking met de practijk in Holland, waar tot in de kleinste dorpen de gemeenteraden de volle zeggingschap hebben op het gebied van het openbaar lager onderwijs, gaat niet op, enerzijds omdat in die raden mannen zitten, die in den 80-jarigen schoolstrijd de grootste belangstelling hebben getoond voor *alle* onderwijs, zoowel openbaar als particulier en inzonderheid voor het bijzonder onderwijs groote financiële offers hebben gebracht, anderzijds omdat de kleinste gemeenten in Holland sedert eeuwen hebben bestaan en de regentschappen b.v. in Midden-Java, pas 1 Januari 1930 zijn ingesteld.

Daarom moet de uiterste voorzichtigheid worden betracht met elke overdracht van het onderwijs, doch kan m.i. in geen geval het Westersch Lager Onderwijs aan de regentschappen worden overgedragen zonder hen over te belasten met eene hun in wezen vreemde taak, welke zij onmogelijk behoorlijk kunnen vervullen.

Overwogen zou kunnen worden in hoeverre de mogelijkheid bestaat om de zorg voor dit onderwijs aan de provincie over te dragen, die ten behoeve van het Land reeds belast is met den scholenbouw, doch verbetering van het onderwijs valt m.i. niet te verwachten, wanneer de radenpolitiek daarin een rol gaat spelen.

Wat betreft de overdracht van het Inlandsch Lager Onderwijs aan de regentschappen, daarvoor kunnen betere argumenten worden aangevoerd,

al acht ik in het tegenwoordig stadium der staatkundige ontwikkeling, *alle* regentschappen daarvoor nog niet rijp.

Ook hier geldt als bezwaar, dat de plaatselijke politiek een belangrijke rol zal gaan spelen zoowel wat betreft de richting en den omvang van dit onderwijs als ten aanzien van de personeelsvoorziening.

Bovendien dreigt het gevaar, dat arme regentschappen weinig fondsen beschikbaar zullen kunnen stellen voor dit onderwijs, ja zelfs, dat *alle* regentschappen, inclusief de welvarende, de noodige fondsen zullen missen om dit onderwijs op den bestaanden voet voort te zetten.

Dit klemmt te meer, wanneer ook het volksonderwijs aan het regentschap zal worden overgedragen, dat tot dusverre gedeeltelijk door de *desa's* werd bekostigd.

De juiste politiek om de zorg voor het volksonderwijs aan de *desa's* over te laten, heeft er toe geleid, dat er *evenwicht* is blijven bestaan tusschen de economische draagkracht der bevolking, zich uitende in den bouw van eenvoudige, in de omgeving passende, schooltjes en de onderwijsvoorziening in de *desa's*, welke in dezen crisistijd met weinig kosten kan worden bestendigd, terwijl overal elders zal moeten worden afgebroken.

Niet alleen uit een financieel, maar ook uit een paedagogisch oogpunt is deze politiek verstandig gebleken, want slechts op deze wijze zal belangstelling voor de „eigen” school worden gewekt, doch worden gedoofd, wanneer, althans op dit oogenblik, het volksonderwijs aan eene vreemde instelling, als het regentschap voor het volksbewustzijn is, zal worden overgedragen.

Ja zelfs zal eene bepaald vijandige stemming tegen het onderwijs worden gekweekt, wanneer het regentschap van de bevolking eene *schoolbelastings* zal moeten gaan heffen om het volksonderwijs te kunnen bekostigen.

Evenmin zal de populariteit van het Regentschap worden verhoogd, wanneer de bevolking min of meer gedwongen zal worden het Regentschap uit de *desakassen* te subsidieeren ten behoeve van het volksonderwijs, doch wèl, wanneer de Regeering aan de regentschappen de middelen zou verschaffen om subsidie's te verleen aan de arme *desa's*.

Daarom zou ik der Regeering ernstig willen ontraden om het Westersch Lager Onderwijs aan de Regentschappen over te dragen, terwijl door overdracht van het Inlandsch Lager Onderwijs m. i. noch die Regentschappen, nog het onderwijs zullen zijn gebaat.

Indien de Regeering perse het onderwijs wil overdragen aan lagere rechtsgemeenschappen, komen daarvoor overeenkomstig Haar voorstel van 1925, allereerst de *provincie's* in aanmerking, die èn wat de samenstelling der raden betreft

èn wat aangaat haar technische en financieele hulpmiddelen, beter in staat zijn de onderwijsvoorziening van het Land over te nemen, ondanks de treurige ervaring in Britsch-Indië.

In verband met de cardinale fouten, welke ons onderwijsstelsel aankleven, waarvan de Regeering zich ten volle bewust is, getuige het voorontwerp tot herordening, verdient het m. i. aanbeveling vòòr de overdracht het onderwijs te reorganiseeren en het aanbrengen van min of meer principiële wijzigingen niet incidenteel over te laten aan het uiteenlopend inzicht der plaatselijke raden.

In elk geval zal het onderwijs in *zelfbestuur* moeten worden overgedragen, omdat de Regeering de groote lijnen van de onderwijs-politiek zal moeten blijven vaststellen, waarvoor ernstige studie en groote staatsmanswijsheid in het centrum vereischt is.

Zoo schrijft de Indian Statutory Commission de gedeeltelijke mislukking der overdracht toe aan „ineffective control, direction and administration” en dringt met klem aan op de instelling van een goede en onafhankelijke *Landsinspectie*.

Het behoeft echter geen betoog, dat die inspectie lastig kan worden uitgeoefend, wanneer ze te maken krijgt met een groot aantal raden, die alle een eigen onderwijspolitiek voeren.

Volkomen logisch merkt de Hr. Schotman op, dat de lokale gemeenschappen *financieele offers zullen moeten brengen* voor de verwezenlijking van hun ideaal, doch mag betwijfeld worden of in dezen tijd dat kostbare idealisme wel met gejuich zal worden begroet door de ingezetenen.

Overigens worden in het prae-advies door den inleider als insider op *onderwijsgebied* voortreffelijke opmerkingen gemaakt.

Zoo, waar hij aantoon, dat de volledige standaard-school, de 5 à 6 jarige Inlandsche school 2e klasse, voor het gros der bevolking nog te zwaar is en uit sociaal, economisch en — zou ik er willen bijvoegen met het oog op den nood der tijden — ook financieel oogpunt, veel beter de volle energie kan worden besteed aan een driejarigen onderbouw, met hier en daar, al naar de behoeften, gelegenheid tot het ontvangen van vervolgonderwijs.

De vergelijking met Nederland gaat uiteraard mank, doch de aandrang tot uitbouw, inzonderheid in dezen tijd, van het volksonderwijs ter bestrijding van het analphabetisme, moet onvoorwaardelijk worden toegejuicht.

Inderdaad ligt een enorm arbeidsveld braak, een heerlijke taak voor wie arbeiden wil, waartoe niet behoeft te worden gewacht op politieke decentralisatie, doch helaas zijn de toegewijde arbeiders nog veel te weinig in aantal.

Als percentage van het schoolbezoek noemt de

Hr. Schotman 2.65 % voor Indië tegen 13.91 % voor Holland.

Daarentegen berekent de Kat Angelino t. a. p. blz. 246, dat naar den maatstaf van Holland gemeten, het aantal kinderen, dat onderwijs zou moeten genieten op 7 % van 50, thans 60, miljoen of 4.2% per miljoen kan worden gesteld terwijl het werkelijk aantal in Indië ruim 1½ miljoen bedraagt, welke laatste cijfers een veel gunstiger beeld opleveren.

Eveneens vestigt de praeadviseur nogmaals de aandacht op het feit, dat ons onderwijs een onevenwichtig, topzwaar geheel is gaan vormen, doch is dit inzicht ook reeds in Regeeringskringen doorgedrongen en zal ook onder invloed der bezuiniging, ongetwijfeld worden gestreefd naar een beteren evenwichtstoestand, waartoe het initiatief over de geheele linie door de Regeering zal moeten worden genomen.

Zoolang de kleine minderheid van trekkers in Indië een onmisbare leidende rol moet blijven vervullen, zal het onderwijs met hunne kinderen rekening moeten houden en daarom zooveel mogelijk vastgehouden moeten worden aan den eisch van concordantie met Holland.

De behoefte aan een specifieke Indische school met Maleisch als leervak wordt in die kringen, welke hunne kinderen voor veroostersching willen bewaren, niet gevoeld.

Met het opleggen van *leerplicht* door de lokale gemeenschappen zal de uiterste voorzichtigheid moeten worden betracht, om de bevolking niet te ontstemmen en de zaak van het onderwijs te schaden.

Voorshands zal kunnen worden volstaan met het oefenen van drang (niet te verwarren met dwang) door het bestuur, waarbij eene soepele toepassing is gewaarborgd, doch rijst de vraag of zonder bestuurshulp de losgeraakte banden in de stadsgemeenten weer zullen kunnen worden aangeknoopt en of de stadsgemeenteraden hun toevlucht niet zullen moeten nemen tot het opleggen van leerdwang.

Ook zal moeten worden gewaakt, dat de leerplichtverordeningen, wegens lijdelijk verzet der bevolking niet „largely inoperative” worden, zooals in Britsch-Indië het geval is, terwijl de financiële consequenties ernstig moeten worden overwogen.

Mr. H. D. VAN WERKUM.

Melkkeuring.

door

DR. F. J. J. VAN RIJN

Directeur van den Veeartsenijkundigen Dienst
Semarang.

Van eenige locale Raden bereikten mij den

laatststen tijd verschillende verzoeken om inlichtingen betreffende de in Semarang gevolgde wijze van onderzoek en beoordeeling van melk, het toezicht op de melkerijen alsmede omtrent de voor- en nadeelen verbonden aan de publicatie van de resultaten bij dat onderzoek verkregen.

In verband met een op 1 Januari 1932 ingevoerde wijziging in de beoordeeling der melk komt het mij gewenscht voor de thans toegepaste methode van onderzoek en toekenning van een bepaald aantal punten te publiceren.

Alvorens de details aan een bespreking te onderwerpen moge een algemeene beschouwing voorafgaan.

Voorzoover mij bekend worden van overheidswege slechts enkele voedings- en genotmiddelen aan een „keuring” onderworpen en blijft deze beperkt tot vleesch, limonades en melk.

Wat het vleesch betreft gaat de keuring niet verder dan een waarmerking van het goede en een vernietiging van het voor de consumptie ondeugdelijke of schadelijke. Een kwaliteitskeuring, zooals momenteel in enkele steden in Engeland plaats heeft, is hier nòch in Nederland bekend.

De limonades en aer-blanda's worden in enkele plaatsen onderzocht, en een publicatie van de verkregen resultaten wordt bij langere tusschenpoozen bekend gemaakt.

Melk echter wordt in alle grootere en in vele kleine gemeenschappen aan een veelal scherpe keuring en kwaliteitsonderzoek onderworpen.

Welk een groot verschil met Nederland, waar ingevolge de Warenwet van 1919 — blijkens den aanhef dezer wet de wenschelijkheid in overweging is genomen „door wettelijke voorschriften te bevorderen, dat waren gekeurd en regelen vastgesteld worden betreffende de aanduiding van waren in het algemeen” — practisch alle voedingsmiddelen en zeer vele andere artikelen aan een keuring zijn onderworpen.

Deze wet heeft in Nederland zeer veel goeds tot stand gebracht en door de verplichting, dat de inhoud van een bepaald verpakt materiaal geheel overeenkomstig de daarop vermelde aanduiding moet zijn, is een einde gemaakt aan de knoeierijen op groote schaal. Zoo mag een blikje „leverpastei” uitsluitend pastei van lever bevatten en niets anders, zoo mag „botersprits” geen andere dan natuurboter bevatten, enz. enz.

Voor alle waren zijn bepaalde „normen” vastgesteld. Worden deze niet bereikt dan worden de waren onherroepelijk afgekeurd.

Mag men in het algemeen gesproken slechts enkele artikelen aan een scherpe contrôle onderwerpen en andere vrij laten?

Zeer zeker, indien het in de vooropgezette bedoeling ligt langzamerhand alle daarvoor in

aanmerking komende „waren” aan contrôle te onderwerpen.

Men zal dan moeten beginnen met die artikelen, welke schade of hinder kunnen veroorzaken, dus met „volksvoedsel” in het algemeen en speciaal met die artikelen welke aan een spoedig bederf zijn onderworpen als vleesch, melk, vleeschwaren, visch enz.

Zoolang de contrôle slechts tot enkele artikelen beperkt blijft, zal deze dan ook alleen maar een contrôle op deugdelijkheid mogen zijn; eerst later wanneer alle betreffende waren daaraan zijn onderworpen mag men billijkheidshalve overgaan tot een kwaliteitskeuring.

Sedert een twintigtal jaren werd de „melkkeuring” in vele plaatsen ingevoerd en is deze langzamerhand gegroeid tot een kwaliteitskeuring.

Dat een keuring van melk op deugdelijkheid (d. w. z. een onderzoek of de melk voldoende rein is en niet vervalscht) in alle opzichten gerechtvaardigd is zal niemand ontkennen. Want als men eens een monster melk onderzoekt, afkomstig van een plaats waar geen keuring is, dan staat men versteld over de groote hoeveelheden vuil welke het bevat en laat de samenstelling dikwijls zeer veel te wenschen over.

Wat echter ziet men in de grootere plaatsen en, om de hand in eigen boezem te steken, in Semarang?

De keuring hier dateert van de twintiger jaren en is langzamerhand opgevoerd tot een kwaliteitskeuring welke het artikel melk heeft gebracht tot een kwaliteit van „modelmelk”.

Zeër zeker zijn de bereikte resultaten buitengewoon gunstig te noemen. Maar mag men daarom de tot nu toe gevolgde gedragslijn billijk noemen?

Naar mijn meening moet men de hoogere eischen, nu er de eerste jaren geen kans bestaat op het invoeren van een algemeene warenkeuring, eenigszins temperen en zich meer toeleggen op een beoordeeling van de deugdelijkheid en de reinheid.

Daarom zijn bij de nieuwe regeling de eischen, om het maximum aantal toe te kennen punten te bereiken, wat verlaagd en zijn de toestand van het bedrijf en de aldaar toegepaste methoden van melkwinning mede in aanmerking genomen.

De oude beoordeelingsmethode kende 27 punten toe voor reinheid en 18 voor samenstelling. Hierin kwam dus reeds tot uitdrukking dat het zwaartepunt ligt op het gebied der reinheid. De verhouding was 3:2, doch is nu geworden 2:1 omdat naar mijne meening deze verhouding nog scherper gesteld dient te worden. Want op de overheid toch rust de plicht zorg te dragen dat geen melk in den handel wordt gebracht welke schadelijk is voor de volksgezondheid. Daarnaast heeft zij op zich te nemen te contro-

leeren of de consumptiemelk werkelijk melk is, dus of bij de monsternamen blijkt dat de melk voldoet aan de daarvoor vastgestelde normen. Of vetgehalte en vetvrije drogestof boven het normale liggen, en wel hoeveel boven het normale, behoort niet specifiek tot de taak van de overheid.

Hierbij treedt nog een andere kwestie op den voorgrond.

Door de ontwikkeling van het melkbedrijf gedurende de laatste 10 jaren, namelijk door niet meer als voorheen het bedrijf als nevenbedrijf te beschouwen, doch als bedrijf op zich zelf met het doel dit winstgevend te maken, zijn de bedrijfsleiders genoodzaakt geworden af te stappen van het fokken met Inlandsch vee met zijn zeer lage productie en hebben zij vee uit Australië en later vooral ook uit Holland geïmporteerd om daardoor de productie per melkgevend dier op te voeren.

Komt men in Nederland tot een gemiddelde dagproductie van misschien 8—12 Liter, in Semarang was deze naar gebleken is uit dezerzijds daartoe ingestelde enquêtes:

Einde 1929 : 3.062 Liter	} per rund of wel
Einde 1930 : 3.605 „	
Einde 1929 : 4.089 „	} per melkgevend
Einde 1930 : 4.725 „	
	rund.

Door deze lage productiecijfers is de rentabiliteit van een Indisch bedrijf wel zeer gehandicapt.

De tot heden door onzen dienst gestelde eischen hebben zeer zeker indirect medegewerkt om deze productie laag te houden. Zulks wordt veroorzaakt door het stellen van zeer hoge eischen aan vetgehalte en drogestof aan welke voorwaarden het Inheemsch vee wel doch het importvee niet kon voldoen. Hierdoor was het voor een bedrijf met veel importvee ten eenenmale onmogelijk het hoogste aantal punten te behalen; zelfs het bereiken van de kwalificatie „eerste klas” melk was dikwijls moeilijk.

Nu zijn te dezen opzichte twee standpunten in te nemen:

- 1e. Wij hebben hier nu eenmaal zeer goede melk met een hoog vetgehalte en drogestof en moeten dit ten koste van alle consequenties handhaven.
- 2e. Wij hebben hier zeer goede melk maar maken door de hoge eischen een reëel en op goede basis gefundeerd bedrijf niet voldoende rendabel. Laten wij de allerhoogste eischen mitigeeren en daardoor de bestaansmogelijkheid der bedrijven verhoogen.

Door mij wordt het tweede standpunt ingenomen: door het lager stellen van de grenzen om het maximaal aantal punten te kunnen bereiken, den bedrijfsleiders het behalen van een behoorlijke winst mogelijk te maken.

Naar mijn meening is echter de tijd nog niet gekomen om de deugdelijkheidsgrens (normale melk) aan te nemen als basis voor de publicatie. Want door verschil te maken in het toekennen van een aantal punten voor melk met betere samenstelling dan normaal, blijft de prikkel bestaan het beste te leveren wat mogelijk is. Eerst wanneer de melkprijs gedaald zal zijn tot een niveau dat dit concumptie-artikel als volksvoedsel kan worden aangemerkt, eerst dan zal de overheid zich kunnen terugtrekken en zich uitsluitend tot taak stellen te controleeren of de melk „melk” is en verder niets.

De door mij thans als normaal gestelde eischen, dus voor het bereiken van het praedicaat goed of zeer goed (eerste klas), liggen nog steeds boven de Europeesche grenzen van normale melk.

Werd reeds eerder vermeld dat de taak van de overheid vooral lag op het gebied van de hygiëne, zoo is deze stelling door mij nog verder doorgevoerd dan tot nu toe het geval was.

Al is de hygiënische toestand van de melk in Semarang thans goed, zooal niet zeer goed te noemen, toch kan op dit gebied nog meer bereikt worden.

Om de reinheid beter te kunnen beoordeelen is door mij een studie gemaakt omtrent een nieuwere methode van onderzoek de z.g. „kleine-plaatmethode”. Door middel van deze wijze van onderzoek is het mogelijk het aantal bacteriën dat in de melk aanwezig is te tellen.

Uit de ook door mij genomen proeven is gebleken dat deze methode zeer zeker een beeld geeft van het aantal aanwezige bacteriën, maar geeft zij helaas geen uitsluitsel omtrent het wezen van de kiemen. Zoowel de normaal in de melk voorkomende bacteriën als de pathogene kiemen worden door deze methode van onderzoek aangegeven, doch niet de verhouding dan wel de aard van deze kiemen. De gegevens in de moderne literatuur laten dan ook twijfel mogelijk over de waardeering van de resultaten met deze onderzoekingsmethode verkregen.

De thans sedert jaren toegepaste reductaseproef geeft naar veler en ook naar mijne meening een

evenwaardig beeld van de rijkdom aan bacteriën.

Alleen reeds de mogelijkheid dat bij een beoordeeling: „zeer weinig bacteriënhoudend”, de aanwezige kiemen ziekteverwekkend *kunnen* zijn, zou de bestempeling der melk als „eerste klas” onjuist doen zijn.

Resumeerende rechtvaardigt ook deze methode van onderzoek ons niet om de melk het praedicaat zeer goed toe te kennen zonder gevaar te loopen dat de melk toch schadelijk is.

Daarom vermeen ik dat de tijd nog niet gekomen is om deze wijze van onderzoek aan de thans in gebruik zijnde proevenreeks toe te voegen.

Een ander punt, dat reeds herhaaldelijk naar voren kwam is, of men bij de publicatie van de beoordeeling van de *melk* rekening moet houden met den toestand waarin het *bedrijf* verkeert.

Tot heden werd viermaandelijks een rapport ingediend omtrent den toestand van de bedrijven en dit rapport gepubliceerd *naast* het maandrapport.

Alhoewel de mogelijkheid bestaat in een onhygiënisch en niet aan moderne eischen voldoende bedrijf toch reine en goede melk te winnen, zoo is de opvatting dat in de maandelijksche publicatie ook de toestand van het bedrijf en de toegepaste methoden tot uiting moeten komen, naar mijne meening beter.

Een aantal miswijzingen en fouten welke de oude puntenschaal aankleefde zijn bij de nieuwe beoordeeling geëlimineerd. Ook de mogelijkheid dat melk ondeugdelijk van samenstelling was (vet dan wel drogestof) en toch in de eerste klas kon komen, is in de nieuwe schaal onmogelijk geworden.

Watertoevoeging, dus vervalsching der melk, wordt gestraft met een extra-af trek van 10 punten, althans wanneer bij rechterlijk vonnis veroordeeling van den vergunninghouder is gevolgd. Hierdoor komt deze melk automatisch in de laagste klasse waar zij toch zeer zeker thuis behoort.

Moge ten slotte voor de specifieke wijzigingen worden verwezen naar ondervolgende besprekingen van elk onderdeel van het melkonderzoek afzonderlijk.

Totaal te bereiken aantal punten.

<i>Oude Schaal.</i>	
Vetgehalte.	9
Vetvrije-droge-stof.	9
Hoedanigheid:	
I. Reductase	12
II. Zindelijkheid	15
Totaal	45

<i>Nieuwe Schaal.</i>	
Vetgehalte.	9
Vetvrije-droge-stof.	9
Hoedanigheid:	
I. Reductase	12
II. Zindelijkheid	15
Bedrijven	10
Totaal	55

Indeeling in kwaliteit (Klasse).

	Oude Schaal.	Nieuwe Schaal.
Eerste kwaliteit	40 — 45 punten	50 — 55 punten
Tweede kwaliteit	33 — 40 "	43 — 50 "
Derde kwaliteit	25 — 33 "	35 — 43 "
Vierde kwaliteit minder dan	25 "	35 "

* * *

I. Vetgehalte.

Oude Schaal.					Nieuwe Schaal.								
3.75 ⁰ / ₀	vet	.	.	.	9 punten	Ie. kwaliteit	{	3.50 ⁰ / ₀	vet	.	.	.	9 punten
3.50 ⁰ / ₀	"	.	.	.	8 "			3.40 ⁰ / ₀	"	.	.	.	8 "
3.25 ⁰ / ₀	"	.	.	.	7 "			3.30 ⁰ / ₀	"	.	.	.	7 "
3.— ⁰ / ₀	"	.	.	.	6 "			3.20 ⁰ / ₀	"	.	.	.	6 "
2.75 ⁰ / ₀	"	.	.	.	5 "			3.10 ⁰ / ₀	"	.	.	.	5 "
2.50 ⁰ / ₀	"	.	.	.	4 "			3.— ⁰ / ₀	"	.	.	.	4 "
Ile. kwaliteit						{	2.90 ⁰ / ₀	"	.	.	.	3 "	
							2.80 ⁰ / ₀	"	.	.	.	2 "	
							2.70 ⁰ / ₀	"	.	.	.	1 "	
							minder dan 2 ⁰ / ₀	vet	.	1 "	minder dan 2.70 ⁰ / ₀	.	0 "

Vele bedrijven, vooral de grootere met meer Europeesch en Australisch vee, hebben moeite om een gemiddeld vetgehalte van 3.75⁰/₀ te bereiken. Dit vetgehalte is hoog en kan met gerustheid voor 3.50⁰/₀ vet het hoogste aantal punten worden toegekend.

Kon daarentegen een bedrijf met een gemiddeld vetgehalte van 2.50⁰/₀ volgens de tot nu toe toegepaste schaal nog „eerste klas” (40 — 45 punten) behalen, zoo is dit vetgehalte naar mijne meening voor eerste-klasmelk te laag en behoort de grens gesteld te worden op 3.—⁰/₀. Zulks temeer omdat vetgehalte van minder dan 2.70⁰/₀ volgens de bepalingen der Indische

Codex Alimentarius als ondeugdelijk moet worden beschouwd, en melk van ondeugdelijke samenstelling toch zeker niet als „eerste-klas-melk” moet worden gekwalificeerd.

Voor melk met een vetgehalte onder 3⁰/₀ is dus de nieuwe schaal zwaarder dan de oude, want kon voorheen met 2. 90⁰/₀ vet nog 5 punten worden behaald, thans is dit 3 punten. Hierdoor wordt bereikt dat de vergunninghouders zullen streven naar een beter vetgehalte.

Een vetgehalte van 3⁰/₀ en hooger werd in 1930 bereikt bij 929 van de 1000 onderzochte monsters; waaruit moge blijken dat aan de eisch van 3⁰/₀ voor eerste klas melk zeer goed is te voldoen.

II Vetvrije Droge Stof.

Oude Schaal.		Nieuwe Schaal.	
9.— ⁰ / ₀ vetvr. dr. st.	 9 p.	8.850 ⁰ / ₀ vetvr. dr. st.	 9 p.
8.850 ⁰ / ₀ "	 8 p.	8.775 ⁰ / ₀ "	 8 p.
8.700 ⁰ / ₀ "	 7 p.	8.700 ⁰ / ₀ "	 7 p.
8.550 ⁰ / ₀ "	 6 p.	8.625 ⁰ / ₀ "	 6 p.
8.400 ⁰ / ₀ "	 5 p.	8.550 ⁰ / ₀ "	 5 p.
8.250 ⁰ / ₀ "	 4 p.	8.500 ⁰ / ₀ "	 4 p.
8.100 ⁰ / ₀ "	 3 p.	8.350 ⁰ / ₀ "	 3 p.
7.950 ⁰ / ₀ "	 2 p.	8.200 ⁰ / ₀ "	 2 p.
minder dan 7.950 ⁰ / ₀	 1 p.	8.— ⁰ / ₀ "	 1 p.
		minder dan 8 ³ / ₀	 0 p.

Evenals een zeer hoog vetgehalte, is voor bedrijven met vee van hoge productie een hoeveelheid vetvrije-droge-stof van 9⁰/₀ zeer moeilijk of niet te bereiken, daarom wordt de maximale

waardeering met 9 punten reeds bij 8.850⁰/₀ bereikbaar gesteld.

Daartegenover wordt echter de laagste grens voor „eerste-klas-melk” verhoogd van 8.250 tot

8.500. Wanneer men de gemiddelde percentages vetvrije-droge-stof beschouwt welke in 1930 zijn bereikt:

Europeesche bedrijven	8.832%
Chineesche „	9.050%
Javaansche „	9.386%

dan blijkt duidelijk dat 8.500% gemakkelijk kan worden gehaald.

Beneden 8.500 is de aftrek van het aantal punten

belangrijk verzwaaard om zodoende te werken in de richting van een hoger gehalte aan voedingsstoffen.

Overeenkomstig de bepalingen van de Indische Codex Alimentarius wordt melk met een lager drogestofgehalte dan 8 % als ondeugdelijk beschouwd en daarom 0 punten toegekend, zoodat ook hier wederom geen „eerste-klas” kan worden bereikt.

III Hoedanigheid.

A. Reductase.

Oude Schaal.				Nieuwe Schaal.			
Reductase langer dan	5 uren . .	12 p.	Ie. kwaliteit	{	Red. l. d.	5 ¹ / ₂ uur	12 p.
„	4 „ . .	11 p.			„	4 „	10 p.
„	3 „ . .	10 p.			„	3 „	8 p.
„	2 „ . .	8 p.					
„	1 uur . .	6 p.	Ile. kwaliteit	{	„	2 „	6 p.
„	15 min . .	3 p.			„	1 „	3 p.
„ 15 min. en korter dan	15 min . .	0 p.			„	korter dan	
						1 „	0 p.

Volgens de nieuwere gegevens wordt aangenomen dat melk met een ontkleuringstermijn van langer dan 3 uren beschouwd moet worden als goede handels-melk. Alle monsters welke een korteren ontkleuringstijd hebben, moeten dus als melk van mindere kwaliteit worden aangemerkt en mogen geen „eerste-klas” kunnen behalen hetgeen bij de oude beoordeelingswijze nog wel mogelijk was (tusschen 2 en 3 uur ontkleuring 8 punten dus nog 41 punten te bereiken).

De onderste grens „korter-dan-15-minuten” is verhoogd tot „korter-dan-1 uur”, omdat een zeer korte ontkleuringstermijn aanwijzing geeft op het aanwezig zijn van meer dan 10.000.000 bacteriën per kubieke centimeter, hetwelk als ondeugdelijk moet worden beschouwd. In ieder geval geeft een ontkleuringstijd van korter dan 1 uur aanwijzing op sterke verontreiniging met bacteriën hetgeen de melk in ieder geval voor zuigelingen ongeschikt doet zijn.

In 1930 doorstonden 975 van de 1000 genomen monsters een reductase-proef van 3 uren, zoodat deze grens met gerustheid mag worden aangenomen.

De bovenste grens is verhoogd van 5 op 5 1/2 uur, teneinde een nog zindelijker behandeling van het materiaal te verkrijgen. Genomen proeven hebben bewezen dat deze termijn ook nog zeer wel te bereiken is.

Dat bij een reductasetijd van „korter-dan-2-uur” nog 6 en 3 punten worden toegekend en niet 0 punten, vindt zijn oorzaak in het directe verband dat er bestaat tusschen het steriliseeren van flesschen en vaatwerk en de reductaseproef. Waar in de nieuwe beoordeelingswijze sterilisatie wordt gewaardeerd met $\frac{16}{10}$ punten (is ruim 1 1/2 punt), zoo zoude het toekennen van 0 punten beneden 3 uren dubbelzwaar tellen omdat dit reeds aangemerkt wordt in het toekennen van 0 punten voor niet-steriliseeren.

B. Reinheid.

Oude Schaal:			Nieuwe Schaal		
Zeër goed	15	Ie. kwaliteit	Zeër goed	15	
Goed	13		Zeër goed min	14	
Vrij goed	11		Goed	13	
Voldoende	10		Vrij goed	10	
Onvoldoende	6	Ile. kwaliteit	Voldoende	8	
Vuil	3		Onvoldoende	2	
Zeër vuil	0		Vuil	0	

Bij de beschouwingen omtrent de beoordeeling van de reinheid (verkregen door het filteren van een halven liter melk door een watten-schijf) zij voorop-gesteld dat deze beoordeeling subjectief is en dus steeds afhankelijk blijft van het inzicht van den persoon die het resultaat beoordeelt. Vandaar dat het noodzakelijk moet worden geacht dat de beoordeeling, zooals tot nu toe ook steeds is geschied, plaats heeft door minstens twee personen.

De tusschenklasse „zeer-goed-min” is sedert ruim een jaar ingevoerd omdat er steeds monsters voorkomen waarop slechts zeer weinig valt aan te merken, doch juist omdat er nog iets aan te merken valt (een enkel stofje, dan wel een zeer lichte tinting) moet het praedicaat zeer goed worden onthouden. Voor „goed” (dus een aftrek van 2 punten) zijn deze monsters echter weer te mooi, vandaar de tusschenklasse „zeer-goed-min”.

Kon bij toepassing der oude schaal *voldoende reine melk* nog in de eerste klasse komen, zoo vermeen ik dat deze melk daarin toch niet thuis behoort, doch in de tweede klas, daarom thans een aftrek van 7 punten.

Onvoldoend reine en vuile melk komen slechts zelden voor en behooren als derde klasse te worden gewaardeerd. Van 1923 tot en met 1927 waren 6,9% der monsters onvoldoende, in 1928: 3.6%, over 1929: 6.1% en 1930: 5.6%.

Zeër vuile melk is (na in de periode 1923 t/m 1927 nog 0.2% te hebben bedragen) niet meer voorgekomen, kan dus thans buiten beschouwing worden gelaten.

Waar het percentage zeer goede tot en met vrij-goede monsters de laatste jaren tusschen 81 en 92% heeft gelegen, zoo kan ook in den vervolge een dergelijk percentage monsters de eerste klas bereiken en is de onderste grens voor eerste klasse vastgesteld op „vrij goed” alleszins te billijken.

C. Watertoevoeging.

Watertoevoeging, althans wanneer bewezen is dat de vergunninghouder hiervoor aansprakelijk moet worden gesteld, — dus na onherroepelijke veroordeeling — werd voorheen in de puntenschaal niet extra gestraft.

Zodoende was het mogelijk dat het punten-verlies daardoor zóó gering was dat het slechts geringen invloed uitoefende op de gemiddelde cijfers welke maandelijks worden gepubliceerd.

Als voorbeeld moge worden vermeld: een watertoevoeging van ruim 27% geconstateerd op 27 Juli 1931. Dit had op het totaalcijfer — dat tot en met Juni 41,76 bedroeg — zóó weinig invloed dat in de publicatie over Juli nog 40,39 punten werden behaald. Worden nu 10 punten extra

afgetrokken dan wordt dit cijfer 39,72 dus tweede klas, waaruit moge blijken dat voor deze knoeierijen een extra verlies van 10 punten gewenscht is.

IV. Inrichting bedrijf en zindelijkheid en methoden in het bedrijf.

Naar reeds bij de algemeene beschouwingen werd opgemerkt, verdient het aanbeveling dat ook de inrichting van het *bedrijf*, de zindelijkheid daarvan alsmede de toegepaste methoden voor de eindbeoordeeling in aanmerking komen, omdat wanneer het bedrijf goed is ingericht en onderhouden, de kans op aflevering van een beter product zooveel te grooter is. Uit den aard der zaak kan door het groote aantal bedrijven (43) de opname van de verschillende gegevens in bedoelden, staat verwerkt, niet dagelijks zelfs niet wekelijks geschieden. Daartegenover echter wijzigen de toestanden der bedrijven en de toegepaste methoden zich ook niet dagelijks, zoodat er geen bezwaar bestaat deze beoordeeling slechts eenmaal in de vier maanden te doen plaats hebben; met de bij de dagelijksche controle opgemerkte veranderingen of verbeteringen wordt echter steeds rekening gehouden.

Voor het gevolgde systeem moge naar de bijgevoegde tabel worden verwezen; door wijziging van opvattingen ten aanzien van de in de oude schaal verwerkte gegevens, wijkt de nieuwe schaal niet onbelangrijk af van de oude, o.m. in de volgende punten:

Sub I. 1. B: *Tuberculine-proef* is gewijzigd in tuberculose-onderzoek omdat thans elk ook maar eenigszins verdacht dier subcutaan wordt getuberculineerd. Voor den staat is het dus alleen maar van belang hoe het eindresultaat van het tuberculose onderzoek is geweest.

Sub I. 3. A b: Het aantal punten toegekend aan een *houten vloer* is verlaagd van 2 op 1, omdat een dergelijke vloer ongewenscht is daar ze niet voldoende is te reinigen.

Sub I. 4: *Septictank en zinkput* worden ongewenscht geacht, omdat de practijk heeft geleerd dat deze of niet werken of geregeld verstopt zijn; daarom is het systeem van drie opeenvolgende zinkputjes (met roosters van diverse maten) gekozen, hetgeen thans goed voldoet.

Sub I 5 A: *Situatie* houdt niet in geschiktheid, daarom moeten de onderdeelen hiervan afzonderlijk worden beoordeeld.

Sub I 6 B b: Flesschen met lange halzen komen niet meer voor en zijn moeilijk te reinigen. Het gebruik ervan wordt niet meer gewaardeerd, dus 0 punt toegekend.

Sub II. 3: *Rioleering* van stal tot put wordt voldoende gewaardeerd met 1 punt inplaats van 2.

Sub II. 4: Aan de *huidverpleging* moet meer-

9.

Behandeling der melk.

A	Personeel in de melkkamer, schoone kleeen	2	1	} 6
B	Filtreeren der melk	1	2	
C	Laten uitluchten der melk (minimaal 25 centimeter)	1	2	
D	Flesschen vullen tot 2 cM. onder den rand		6	
E	Koelen van melk beneden 20 °C. (voorloopig vastgesteld)		60	
Totaal			100.	
Totaal generaal				

Wijze van publicatie

Gemeentelijke Veeartsenijkundige Dienst
Semarang.

Bekendmaking van het gemiddeld aantal punten toegekend aan de genomen straatmonsters mede in verband met den toestand van de bedrijven en de aldaar toegepaste methoden over de maanden

..... tot en met 193....

Rang- nummer	Naam van de Melkerij	Totaal gemid- delde van alle in dit jaar onder- zochte monsters	Aantal onderzochte monsters ingedeeld in kwaliteiten				Beoordeeling
			1e	2e	3e	4e	
1	xxxxx	54.4	16	.	.	.	} Zeer goed 50 — 55 p.
2	xxxxx	54.1	17	.	.	.	
3	xxxxx	53.9	16	1	.	.	
4	xxxxx	52.2	16	.	.	.	
5	xxxxx	51.1	16	1	.	.	
							} Goed 43 — 50 p.
							} Voldoende 35 — 43 p.
							} Slecht minder dan 35 p.

Een der in de maand genomen monsters alkomstig van de melkerij was vuil, enz. enz.

Daar alleen het *gemiddelde aantal punten* van alle van een melkerij onderzochte monsters wordt vermeld, zoo verdient het aanbeveling te letten op het aantal monsters 1ste, 2e, 3e en 4e kwaliteit (vermeld in de voorlaatste kolom) om te weten te komen of door een melkerij *geregeld* melk van goede kwaliteit wordt afgeleverd.

Decentraliana.

De legesverordening der stadsgemeente Cheribon is als een belastingverordening te beschouwen.

Bij hun schrijven van 15 December 1931 No. 53/9/18 schreven de Gedeputeerden van West-Java als volgt aan de Regeering:

De motieven, welke ten grondslag hebben gelegen aan de opvatting der Regeering, volgens welke de onderhavige legesverordening, in tegenstelling tot die der Stadsgemeente Meester-Cornelis, door de Regeering als eene retributieverordening wordt beschouwd, zijn de navolgende:

„dat laatstbedoelde verordening door de Regeering als eene belastingverordening is beschouwd op grond van de in artikel 3 daarvan voorkomende heffing voor het hebben van overbouwings boven bij de gemeente in beheer zijnde weggedeelten, waartegenover geen contraprestatie van de zijde der gemeente stond.

„In tegenstelling met de Meestersche legesverordening komt echter in de onderhavige verordening geen bepaling voor, welke den aard eener belasting draagt”.

In verband hiermede zij het aan Gedeputeerden vergund, onder de aandacht van Uwe Excelentie te brengen, dat ook de Cheribonsche Legesverordening een zoodanig „precariorecht” heft, als door Haar is aangetroffen in de overeenkomstige Meestersche verordening; immers, bij het eerste lid van artikel 4 der eerstbedoelde verordening is sub 2 onder meer de heffing geregeld van f 0.01 per dag per M² van het door een geplaatsten steiger¹⁾ overbouwde oppervlak.

Naar het aan ons College voorkomt, behooren de beide besproken legesverordeningen dan ook, zooals in zijn verslag d.d. 15 Juli j.l., W 53/7/20, is geschied, als *gelijksoortig* te worden beschouwd.

Is eenmaal vastgesteld, dat voor de onderscheiden bijzondere rechten, welke tot de bedoelde categorie van precarioheffingen behooren, *eenzelfde* gedragslijn behoort te worden gevolgd, dan moge ons College Uwer Excellentie eerbiedig in overweging geven, *alle* zoodanige rechten als *retributies* te blijven erkennen.

Deze beschouwing berust op tweeërlei overweging: op die van de Nederlandsche theorie en die van de Indische practijk.

In Nederland is zoomin *na* als *voor* den door de arresten van den Hoogen Raad van 16 December 1920²⁾, 26 Januari³⁾ en 2 November⁴⁾

1927 gemarkeerden ommekeer betwist, dat tegenover een geheven overbouwingsrecht een door den precarist verkregen *genot of gebruik* staat; immers, deze ommekeer⁵⁾ betrof alleen de *wijze* van dat genot of gebruik, waaraan op grond eener nieuwe interpretatie van artikel 238 (thans artikel 275) der Gemeentewet, in zijn oude redactie, bepaalde eischen werden gesteld in verband met de *bestemming* van het voorwerp dat aan het bedoelde genot of gebruik wordt onderworpen.

Werd voorheen reeds algemeen aangenomen, dat de bij het aangehaalde wetsartikel door wetsduiding tot belastingen gestempelde rechten naar hunnen aard *retributiën* waren⁶⁾, ten aanzien van het thans uitdrukkelijk in de wet⁷⁾ vermelde overbouwingsprecario stelde Beyen⁸⁾ vóór de totstandkoming der bedoelde wetswijziging eveneens het retributieve karakter vast; in denzelfden zin moge het betoog van het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam worden aangehaald, vervat in de toelichting op het ontwerp der Amsterdamsche Precarioverordening 1930 in het Weekblad voor Gemeentebelangen 1930 No. 6, blz. 47, tweede kolom:

„B. en W. meenen goed te doen in dit verband in herinnering te brengen, dat de precario-rechten geen belasting zijn. Een belasting wordt geheven van alle leden van de gemeenschap, die beantwoorden aan de normen; in de regeling der belasting gesteld, zonder dat daarmede eenige aanspraak op een individueele tegenprestatie ontstaat. Een retributie als de precario-rechten echter is de vergoeding, welke aan de gemeente verschuldigd is, wanneer een bijzonder persoon, uit overwegingen van eigen belang gebruik wenscht te maken van een eigendom of een recht van de gemeente”.

Naar het aan Gedeputeerden voorkomt, wettigt het verschil tusschen de in het Moederland en hier te lande bestaande toestanden niet eene zoo ver gaande afwijking, dat in Indië de stelling zoude mogen gelden, dat tegenover het overbouwingsrecht *geen* contraprestatie staat, en dit recht derhalve eene *belasting* ware.

Even weinig aanbeveling als eene afwijking van de constante doctrine in Nederland, verdient, naar het inzicht van ons College, een nieuwe stap, tengevolge waarvan aan eene ongestoorde practijk van jaren, welke zich bij de betrokken raden heeft ontwikkeld aan de hand der circulaires van 12

5) De bedoelde ommekeer in de rechtspraak leidde tot de wet van 18 Mei 1929, in Nederlandsch Staatsblad 1929, No. 230.

6) Bijvoorbeeld Hooge Raad 2 Januari 1899, Weekblad van het Recht 7232.

7) Derde lid van artikel 238 der Gemeentewet. ingelascht bij de hooger vermelde wet van 1929.

8) Het plaatselijk belastinggebied, blz. 191.

1) Vergelijk Oppenheim I 541.

2) Weekblad van het Recht no. 10.723; Ned. Jurisprudentie 1921 blz. 220.

3) Weekblad Gemeente-belangen 1927 blz. 402.

4) Idem „ 429.

Mei 1910, No. 1.045 A; 21 Maart 1914, No. 688; en 22 Juni 1914, No. 624/Aa de bodem zoude ontvallen; immers, waar tot dusver de verordeningen, welke de heffing van overbouwingsrechten regelden, nimmer aan de goedkeuring (beslissing) der Regeering zijn onderworpen, zouden in Haar oog al deze regelingen opeens hare verbindende kracht verliezen en de krachtens deze voldane betalingen als onverschuldigd dienen aangemerkt te worden; als voorbeelden van de bedoelde regelingen mogen te dezer plaatse vermeld worden de: Verordening No. 98, regelende het gebruik van vrij staatsdomein, aan den gewestelijken raad van Tjerebon in beheer gegeven en het plaatsen of hangen van uithang- of reclameborden op of boven dien grond, benevens de betaling daarvoor d.d. 11 September 1923, zonder het bij artikel 65 der Locale Radenordonantie juncto artikel 14 van het Decentralisatie-Besluit voorgeschreven onderschrift afgekondigd in de Javasche Courant 1924, No. 24; en de Domeinverordening van 29 November 1928, zonder het bij artikel 74 der Provincieordonnantie juncto artikel 66 voorgeschreven onderschrift afgekondigd in het Provinciaal Blad van West-Java van 2 Januari 1929, No. 1.

waarop van de Regeering het onderstaand antwoord werd ontvangen bij schrijven van 8 April 1932 No. 921/A:

Bij schrijven van 15 December 1931 No. W 53/9/18 is door Uw College, naar aanleiding van den dezerzijdschen brief van 7 October t.v. No. 2371/B betoogd, dat de opvatting der Regeering, dat de legesverordening der stadsgemeente Cheribon niet als een belastingverordening is te beschouwen, in strijd is met Hare beslissing nopens de legesverordening van de stadsgemeente Meester-Cornelis, welke wel als zoodanig werd aangemerkt.

Indien toch de beslissing betreffende het belastingkarakter van de Meestersche verordening berust op het feit, dat daarin een heffing voorkomt voor het hebben van *overtouwingen* boven bij de gemeente in beheer zijnde weggedeelten, dan dient de verordening van Cheribon naar het oordeel van Uw College eveneens als een belastingverordening te worden behandeld aangezien in artikel 4 sub 2 daarvan een heffing voorkomt, welke wordt berekend naar het door een geplaatsten *steiger* overbouwd oppervlak van het bij de gemeente in beheer of eigendom zijnde terrein.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uw College mede te deelen, dat hoewel zich in casu grensgevallen voordoen, waarin het belasting- dan wel het retributief karakter der heffing niet gemakkelijk is aan te geven, nochtans tusschen beide bovenvermelde heffingen wel eenig verschil valt te constateeren.

Immers steigers rusten, althans hier te lande, in den regel op den grond en nemen derhalve een gedeelte in van dien grond. Dat artikel 4 lid 1 sub 2 op den grond rustende steigers op het oog heeft, kan blijken uit het feit, dat zij worden genoemd naast schuttingen, werkplaatsen en opslagplaatsen, welke ook een gedeelte van den grond beslaan. Tegenover de heffing voor het plaatsen van steigers valt derhalve wel een contraprestatie van de zijde van de gemeente aan te wijzen, n.l. het ten gebruike afstaan van grond en het is deze laatste omstandigheid welke ingevolge lid 1 het recht verschuldigd doet zijn, daar dit bepaalt, dat de heffing afhankelijk is van het gebruik van weggedeelten en/of terreinen.

De in artikel 3 lid 1 der Meestersche verordening bedoelde overbouwingen zullen daarentegen in den regel niet *op* den grond rusten, maar zich *boven* den grond bevinden, zoodat daarbij geen contraprestatie van gelijken aard als in het evenbedoelde geval van de gemeente valt te constateeren.

Dit verschil is wellicht subtiel, nochtans is het een logisch uitvloeisel van de bij de Regeerings-circulaires van 12 Mei 1910 No. 1045a en van 21 Maart 1914 No. 688 (bijblad op het Staatsblad Nos. 7221 en 7965) gegeven omschrijving van het begrip „retributie”.

Het standpunt, dat een heffing van het hebben van voorwerpen *boven* den openbaren weg als een belasting is aan te merken, is ingenomen t.a.v. de verordening tot het heffen van een recht op het hebben van voorwerpen op of boven den openbaren weg in de gemeente Pasoeroean, welke beslissing sindsdien door verscheidene andere gelijksoortige uitspraken is gevolgd o.m. inzake de terreinverhuurverordeningen van de stadsgemeente Blitar en de regentschappen Loemadjang, Bondowoso, Ngawi en Toeloengagoeng.

De opmerking van Uw College, dat de t.a.v. de Cheribonsche legesverordening genomen beslissing in zou gaan tegen een ongestoorde practijk van jaren is mitsdien minder juist. De door U aangehaalde verordeningen zijn te beschouwen als eenige op zichzelf staande gevallen, terwijl in ieder geval sinds 1929 verordeningen, welke heffingen inhielden voor de vergunning tot het hebben van voorwerpen *boven* den openbaren weg, aan de Regeering regelmatig als belastingverordeningen ter goedkeuring zijn voorgedragen.

Uit het vorenstaande volgt naar het oordeel van den Landvoogd geenszins, dat het in de bovenaangehaalde Bijbladen neergelegd criterium niet voor bestrijding vatbaar zoude zijn.

Zooals Uw College bekend zal zijn, is het vraagstuk van het onderscheid tusschen belastingen en retributies principieel weder in studie genomen. Zoolang echter omtrent dit vraagstuk geen nadere

beslissing is genomen, acht de Gouverneur-Generaal het gewenscht, dat aan het in de meerbedoelde Bijbladen op het Staatsblad Nos. 7221 en 7965 aangegeven criterium worde vastgehouden.

In verband met het vorenstaande meent Zijne Excellentie Zich voorshands van een nader oordeel nopens de door Uw College bij zijn voren-aangehaalden brief van 15 December 1931 No. W 53/9/18 aan het begrip „retributie” gewijde beschouwingen te moeten onthouden.

Ik teeken hierij aan, dat aan den Directeur van Financiën, bij wien het vraagstuk van het principieel onderscheid tusschen belastingen en retributiën thans in behandeling is, een afschrift van Uw schrijven is toegezonden, opdat met de daarin vervatte beschouwingen rekening gehouden zal kunnen worden.

Uit den Volksraad.

In M. v. A. (onderwerp 1 — Alg. Ged. — stuk 4) vinden wij het onderstaande vermeld omtrent:

Herziening Kiesstelsel.

Naar aanleiding van de vraag, welke overwegingen er toe geleid hebben de herziening van het kiesstelsel hier te lande voorhands niet urgent te achten, moge het volgende worden geantwoord.

De hier te lande bestaande kiesrechtsregeling is niet uit de Indische maatschappelijke samenleving opgegroeid; zij is, onder den drang der omstandigheden, van boven af opgelegd. Voor zoover in de samenleving elementen werden aangetroffen, waarop kon worden voortgebouwd, is daarvan gebruik gemaakt, doch zulke elementen waren slechts in geringe mate voorhanden. Het kan, naar het der Regeering voorkomt, dus geen verwondering wekken, dat de aldus tot stand gekomen regeling door het critisch oog niet onaantastbaar juist worden bevonden,

In de hier gereleveerde omstandigheid ligt evenwel voor Haar tevens de aanwijzing, dat met het aanbrengen van diepgaande wijzigingen zoo mogelijk dient te worden verijdeld, totdat het kiesstelsel de gelegenheid zal hebben gehad om in de Indische maatschappij te wortelen. Die gelegenheid heeft nog niet in voldoende mate bestaan; het stelsel is daarvoor nog niet lang genoeg in werking en het is ook nog geenszins volgroeid. Zou men desondanks reeds thans overgaan tot het aanbrengen van principieele verandering, dan zou het gevaar wel zeer groot zijn, dat men zou komen tot regelingen, die

evenmin als de tegenwoordige zouden harmoniseeren met de overwegend Oostersche samenleving.

De Regeering ontkent niet de mogelijkheid, dat te eeniger tijd uit die samenleving zelve een meer op haar specifieke behoeften en gebruiken georiënteerd stelsel zal opgroeien, doch voorshands ziet zij de bouwstoffen voor een zoodanig stelsel niet. Ook niet in de op het vigeerend stelsel geleverde critiek. In deze omstandigheden bestaat alle aanleiding voor de vrees, dat het entameeren van verandering zou uitloopen op een experiment met eenig stelsel, ontsproten aan buiten elke realiteit staande, in de studeerkamer gekweekte denkbeelden. Zulk een experiment zou der Regeering het tegendeel van aanbevelenswaardig voorkomen.

In deze zienswijze wordt Zij versterkt, daar uit de voorgeschiedenis van deze aangelegenheid duidelijk blijkt, dat ten aanzien van de richting, waarin verbetering van het kiesstelsel zou moeten worden gezocht, nog zeer weinig positieve aanwijzingen konden worden gegeven. Zoolang evenwel der Regeering geen richtlijnen voor de verdere ontwikkeling voor oogen staan, heeft het bestudeeren van een dergelijk vraagstuk geen nut. Bovendien mag niet vergeten worden dat het huidig kiesstelsel een elasticiteit bezit, die oorzaak is, dat binnen het kader daarvan het kiesrecht nog voor een ruime ontwikkeling vatbaar is. Zoodra de financieele omstandigheden den verderen uitbouw van locale en regionale autonomie weder zullen gedoogen, zal met de instelling van autonome raden gepaard gaan een uitbreiding van den kring der kiesgerechtigden voor den Volksraad in alle deelen van Nederlandsch-Indië, waar voor de uitoefening van Westersch-staatkundige rechten geschiktheid aanwezig is. In andere deelen des Lands zal wellicht op den duur gelegenheid gevonden worden om, door toepassing van den slotzin van het vierde lid van art 55 der Indische Staatsregeling, zooals die zin luidt ingevolge de wet van 24 April 1929 (Indisch Staatsblad No. 285), enkele min of meer representatieve persoonlijkheden tot de uitoefening van het kiesrecht te roepen.

Het een met het ander leidt de Regeering tot de conclusie, dat de tijd nog niet aangebroken is, waarin een herziening van het kiesstelsel met eenige kans op goed resultaat zou kunnen worden ter hand genomen.

Hierbij moge Zij nog, naar aanleiding van een desbetreffende vraag in het Afdeelvingsverslag opmerken, dat — zooals trouwens van meet af aan den Volksraad is medegedeeld —, in zoo belangrijke aangelegenheden als wijziging van het kiesstelsel uiteraard eerst na overleg met het Op-perbestuur wordt beslist.

Maleisch Gedeelte.

Pemboean tjat oleh fabriek² Hindia.

Oleh raad² lokaal telah ditrimanja dari Directeur Binnenlandsch Bestuur satoe soerat dari Kepala dari Indische Centrale Aanschaffingsdienst tanggal 13 Februari j.l. No. 99/320 tentang hal pemboean tjat oleh fabriek² di Hindia. Directeur terseboet mengharap soepaja raad² provincie dan lokaal soeka memperhatikan hal itoe.

Adapoen boenjinja salinan soerat itoe seperti berikoet:

Berhoeboeng dengan kehendak jang dengan sangat dioemoemkan oleh Pemerintah, jang berhoeboeng dengan waktue soesah ini, apakah sekarang tidak loear biasa haroes diperhatikan kepentingannya peroesahaan anak negeri, dan oentoek pembelian barang keperluan Negeri didahoeloeakan kepada peroesahaan ini dari pada peroesahaan dari tempat lain, asal sadja peroesahaan anak negeri itoe dapat memasoekkan barang jang baik kwaliteitnja dengan harga jang pantas, idinkanlah kepada saja oentoek minta perhatian dari Seri Padoeka tentang jang terseboet dibawah ini.

Di Hindia ada beberapa fabriek tjat, jang hasil perkerdjaannya setelah berdjalan beberapa tahoen mangkin bertambah baik. Pengiriman jang besar² dari pada bematjam-matjam tjat jang diperboeatnja dan lain² pekerdjaan lagi, dilakoekan dengan sangat menjenangkan sekali kepada pedjabatan² jang menerimanja.

Demikianlah saja mohon perteloengan Padoeka Toeana soepaja saja mendapat kesempatan, kalau sekiranya boleh, agar tjat jang perloe oentoek Gouvernement dapat diambil dari fabriek² tjat jang ada di Hindia jang tertimbang sanggoep memenoehi pesanan itoe. Dapatnja dilakoekan hanjalah kalau soedah yakin benar bahwa fabriek² ini dapat mengeloearkan tjat jang dikehendaki dengan kwaliteit jang baik dan harganja sedang.

Soepaja fabriek² tjat di Hindia boleh diseroeh toeroet melamar oentoek memasoekkan tjatnja, maka tertimbang perloe bahwa pedjabatan² jang hendak menerimanja djangan terlaloe keras menghendaki sesoeatoe merk tjap jang asal dari fabriek loearan. Dan lagi tertimbang perloe soepaja segala pesanan tjat, seberapa boleh (djoega pesanan jang ketjil²) dilakoekan dengan perantaraan I.C.A.

Tertimbang penting disini diperingatkan bahwa oentoek beberapa tempat mendjadi kebiasaan kalau hendak mengetjat adegan² d.s.b. diborongkan kepada aannemer samasekali dengan membeli tjatnja. Karena diatoer begini maka kebanyakan dengan kepentingannya fabriek² tjat di Hindia

itoe koerang diperhatikan. Djoega dalam hal ini saja harap bantoean Toeana soepaja pembelian² tjat itoe dilakoekan dengan perantaran saja.

Lagi saja peringatkan, bahwa dalam beberapa Pedjabatan masih banjak jang mengambil kebiasaan oentoek membeli roepa² bakal tjat, dan dikerdjakannya sendiri oentoek memboeat tjat. Banjaklah misalnja jang membeli sinkwit, loodmenie dan lijnolie d.s.b. dan dari Pada bakal² ini oleh si pembeli diperboeatnja tjat.

Pada oemoemnja — tidak mengingat jang diketjoealikan — timbangan saja atoeran jang seroepa itoe tidak benar. Fabriek² tjat itoe pada oemoemnja mempoenjai perkakas jang lebih sempoerna oentoek memboeat tjat, (penggiling, pengatjau, perkakas penapis d.s.b.) dari pada pedjabatan² Gouvernement, dan kebanyakan mempoenjai orang² jang achli. Dalam kebanyakan hal maka tjat² jang diperboeat oleh fabriek tjat itoe lebih baik keadaannya dari pada tjat jang diperboeat oleh pedjabatan itoe sendiri.

Dari sebab dalam waktue soesah ini tentoe kepentingan oemoem terteloeng sekadarnya kalau fabriek² tjat mendapat pekerdjaan, dan kebanyakan dari fabriek² itoe menawarkan tjatnja dengan harga jang moerah sekali, tertimbang oleh saja bahwa hal ini perloe mendapat perhatian dari Padoeka Toeana soepaja dapat dioesahkan agar dibeli tjat jang soedah djadi samasekali, dan boekan membikin sendiri oleh orang² jang hendak mempergoenakannya dari pada bakal tjat jang dibeli mereka itoe.

Saja perma'loemkan disini bahwa salinannya soerat ini saja kirimkan teroes kepada Directeur dari Opiumfabriek di Batavia-Centrum.

Hal menjerahkan pemeliharaan tanah Goepermen jang soedah dibikin vrij.

(Jang haknja anak negeri atas itoe tanah soedah dibeli).

(salinan)

Pada Volksraad telah diadjoekan satoe rantjana ordonnantie, didalam mana pada fatsal 1 ada diterangkan, bahwa tanah² Goepermen jang haknja anak negeri soedah dibeli dan jang terletak di antaranja erfrooilijn jang soedah atau jang akan ditetapkan seeroetnja djalan-djalan jang dipelihara oleh autonome gemeenschap (oepama sadja: Gemeente), itoe tanah akan toeroet djoega djadi pemeliharaannja itoe Gemeente (artinja diserahkan djoega pada itoe Gemeente). Bahwasenja Regeering akan bikin ketantoean jang demikian itoe soedah barang tantoe besar artinja bagai itoe Gemeente. Didalam katerangan dari Regeering soedah benar sekali dikatakan bahwa

tanah² jang letaknja ada di antaranja erfrooilijn¹⁾ dan jang sewaktoe-waktoe akan dipakai boewat memasang djalan² baroe (njatanja jang diseboet „djalan” dalam itoe ordonnantie toeroet djoega djalan² jang soedah dioekoer jang kemoedian hari akan dipasang (geprojecteerd) atau boewat bikin lebar djalan² jang soedah ada dan lain-lainnja jang berhoeboengan dengan djalan itoe seperti tanggoel dan djalan² pengeliran air (afvoerleidingen), dan lagi bagai Gemeente jang memelihara itoe djalan besar djoega faidahnja, karena apabila waktoenja soedah datang boewat pakai tanah² tanilantas dengan gampang sadja Gemeente ambil itoe tanah boewat dipeliharanja. Di dalam katerangannja Regeering terseboet djoega, bahwa djalan jang memoedahkan atau mengoentoengkan pada Gemeente sebagai jang terseboet di atas itoe kedjadiannja jaitoe kalau kebetoelan tanah itoe ada sebagian dari sepotong tanah jang maoe dibikin eigendom atau opstal oleh seorang bangsa asing dan itoe tanah soedah dibeli oleh itoe orang asing dari haknja anak negeri, mendjadi soedah djadi tanah jang soedah merdika (tidak ada jang mempoenjai hak alias djadi vrij Landsdomein).

Lantaran tanah² jang terletak di antaranja erfrooilijn dengan lekas tertahan tiada akan diberikan pada orang lain boewat eigendom atau lainnja dan laloe disediakan oentoek dipelihara oleh autonome gemeenschap, oleh sebab itoe autonome gemeenschap itoe tiada perloe mengloewarkan wang banjak pada sa-ät jang Gemeente betoel ada perloe beli itoe tanah boewat pasang djalan atau melebarkan djalan ataupoen Gemeente maoe memakai itoe tanah dengan mendapat hak lain jang menoeroet atoeran dalam Burgerlijk Wetboek.

Sampai sebegitoe doeloe itoe adanja katerangan dari Regeering dan sampai sebegitoe kami bersetoedjoe dengan rantjana Ordonnantie jang telah dikirim pada Dewan Rajat, karena soedah njata dan terang sangat dengan adanja peratoeran jang demikian itoe djalan-djalannja perkara dibikin moedah jang berarti djoega mema-djoekan badan² jang diberi koewasa sendiri (autonome gemeenschappen) terlebih poela Gemeente² jang akan memoengoet faedahnja. Dari itoe pantaslah kami memoedji akan oesahanja Pemerintah jang demikian itoe :

Tetapi ja ada tetapinja. Kegirangan hati orang akan moedah bisa mendapat tanah jang akan diserahkan oentoek dipeliharanja itoe jang orang perloe boewat pasang djalan, djadi hilanglah kegirangan djikalau kami membatja teroes itoe rantjana Ordonnantie. Baroe sadja kalau mem-

batja fatsal 2 soedah dapat kenjataan, bahwa fatsal 1 tiada lain hanja satoe pendahoeloean boewat — sekarang di dalam ordonnantie — mengeraskan perkataan² lebih dari jang soedah termowat dalam Circulairnja Regeering dari hari 27 November 1931 No. 2875/B, jalah oentoek *menetapkan kewadajiban mengganti keroegian dengan begitoe roepa sahingga orang akan bisa mengharap, bahwa djoega itoe fatsal 1 tjoema tinggal djadi pen dari Regeering sadja.*

Ini fatsal 2 jang menantoekan hal kewadajiban memberi ganti keroegian boenjinja sebagai berikoet :

„(1) Djikalau tanah² terseboet dalam fatsal 1 soedah dibeli dari haknja anak anak negri oleh orang lain, selainnja badan jang berdiri sendiri (oepama : Gemeente) *sesoedahnja* erfrooilijn ditetapkan, maka itoe gemeente tiada boleh soeroeh orang lain jang beli itoe meninggalkan tanah jang Gemeente dapat boewat dipelihara itoe, sebelum orang jang beli boewat eigendom diberi ganti keroegian sepatoetnja, jaitoe bahwa orang itoe haroes menerima keroegian wang jang sebanjak-banjaknja sama dengan wang jang soedah dikeloewarkan boewat beli itoe tanah dari hak-haknja anak negeri dan boleh djoega ditambah dengan ongkos boeat membinasakan, membongkar, bikin lain roepa atau memindah tanaman² jang ada pada itoe tanah, roemah² atau lain-lainnja. Itoe autonome gemeenschap diwadjibkan membajar itoe keroegian pada orang jang poenja hak paling laat pada tahoen jang ke-sepoeloeh sesoedahnja itoe tanah dibeli dari hak-haknja anak negeri

(2) Djikalau tanah² terseboet dalam fatsal 1 soedah dibeli dari haknja anak negeri oleh orang lain, selainnja badan jang berdiri sendiri (oepama : Gemeente), *sebelumnja* erfrooilijn ditetapkan, maka itoe oeng keroegian haroes dibajar didalam tempo tiga poeloeh hari sesoedahnja hoofdbegroting dari itoe gemeente berlakoe jang ditamtoekan oentoek bekerdja didalam tahoen dibelakangnja tahoen waktoe banjaknja itoe wang keroegian ditetapkan, dengan ditambah renten jang terhi-toeng dari tempo moelai waktoe rooilijn ditetapkan atau dari tempo moelainja ini ordonnantie berlakoe, djikalau itoe rooilijn ditetapkan sebelumnja ordonnantie berlakoe, dan djikalau perentah ini tiada ditoeroet maka Gemeente itoe dipandang (dianggap) melepaskan haknja boewat memelihara itoe tanah, tanah mana laloe boleh diserahkan oleh Pemerintah pada orang lain, asal tidak ada hal² lain jang mendjadikan keberatan”.²⁾

Di dalam fatsal 2 Pemerintah bertindak lebih

¹⁾ Antara mana teritoeng djoega garis jang tiada boleh ditradjang (diliwati) atau jang mesti di tahan tiada boleh dirobah tatkala bikin atau bikin baroe batas² pekarangan atau memasang serambi ketjil.

²⁾ Ini fatsal mendjadikan lantaran ada pertanjaan-pertanjaan jang djawabnja didalam toelisan tiada begitoe terang :

1. Djikalau didalam tempo jang terseboet pada lid 1 itoe oeang keroegian tiada dibayar apakah autonome gemeenschap laloe dianggap melepaskan itoe tanah boewat memeliharaanya?

2. Djikalau kedjadian sebagai jang terseboet pada lid 2 apabila Gemeente soedah dapat hak memelihara njata dengan sigera orang lain boleh diseroeh meninggalkan tanah itoe. Soedah terang boekan bahwa orang lain jang beli tanah itoe tiada boleh pakai (dengan membajar renten). Tetapi bagaimanakah kedjadiannya kalau Gemeente lantaran tiada membajar keroegian pada tempo jang soedah ditentoean laloe terpandang melepaskan haknya boewat memelihara tanah itoe.

landjoet dari jang soedah karena tiada sadja dengan betoel² menetapkan kwadjiban mengganti keroegian tetapi menetapkan djoega tempo boewat membajar itoe keroegian, dengan tiada mengingati kapan Gemeente akan memakai tanah itoe boewat keperloewan oemoem.

Tentang hal tempo membajar oeang keroegian pada orang jang beli tanah dari hak-haknja anak negeri maka Regeering membedakan antara hal pembelinya tanah itoe *sebelum* erfrooilijn di tetapkan dan *sesoedahnja* erfrooilijn di tetapkan.

Hal itoe di dalam penerangan adalah di seroekan seperti jang berikoet:

„Di dalam hal sesoedahnja rooilijn di tetapkan itoe orang jang beli tanah dianggep soedah taoe atau mengerti bahwa itoe tanah apabila telah di beli dari hak-haknja anak negeri toh akan djatoeh di tangannya Gemeente, atau setidaknya ia taoe, bahwa tanah itoe tiada akan boleh di minta djadi tanah eigendom atau opstal. Maka dari pada itoe sebetoelnja tidak ada sebab boewat memaksa itoe Gemeente mengeloewarkan oewang pada sa-at sebelumnya ia perloc memakainya boewat pasang djalan atau lainnya dan ta ada alasan boewat memaksa orang jang beli meninggalkan tanah itoe.

Bahwasenja di bikin satoe larangan memaksa orang meninggalkan itoe tanah sebelumnya itoe orang jang beli di ganti keroegiannya jang sepatoenja itoelah ada satoe hal bahwa orang jang beli tadi ada hak pakai selama ia belum dapat ganti keroegian.

Didalam hal jang demikian itoe djadi boleh dianggep jang pemakainya tanah oleh orang jang beli tadi sebagai gantinya rente dari oengnja jang hilang dan lantaran dari itoe tida ada sebab boewat memberi hak padanja boewat menarik renten (boenga) dari oeang keroegian jang ia akan terima.

Regeering berpendapatan di dalam itoe pon ada baiknya bahwa gemeente boewat memberi ganti keroegian itoe diberi tempo jang longgar djangan sampai memberatkan dan Regeering menimbang tempo itoe ditetapkan sepoeloeh tahoen. Mendjadi gemeenschap dapat tempo jang loewas

oentoek memikirkan membajar itoe oeang keroegian dan lagi hak atas itoe tanah tiada tinggal tergantoeng sampai lama jang tiada karoewan.

Lain sekali dengan halnja rooilijn soedah ditetapkan *sesoedahnja* tanah dibeli orang dari hak haknya anak negeri. Soedah kedjadian satoe gemeente lantaran beli sepotong tanah jang sama sekali tiada termasuk dalam rantjangannya memasang djalan terpeksa lantas membikin itoe rantjangan, perloe akan mendjaga tanah² jang di belakang hari perloe boewat memasang djalan djangan sampai sekarang diberikan pada orang boewat dibikin eigendom atau opstal. Orang jang pertama kali minta tanah sebagai itoe boewat eigendom dengan hati senang soedah membeli dari hak-haknja anak negeri dengan sangka tiada akan ada apa² jang mengalang alangi dia boewat dapat hak eigendom. Dari pada itoe Regeering berpendapatan, bahwa di dalam jang seroepa itoe orang jang paling doeloe membeli itoe tanah seberapa boleh dengan sigera mendapat kombali oengnja jang ia soedah keloewarkan boewat beli itoe tanah dari hak-haknja anak negeri djadi vrij Landsdomein (tanah jang soedah vrij), sebab Regeering menimbang tiada adil sangat djikalau orang soedah mengeloewarkan oeang ontoek mendapat hak eigendom atau opstal di atas sepotong tanah laloe melihat tanahnya atau sebagaian dari itoe hilang karena djatoeh ditangan Gemeente atau badan lainnya, apa poela kalau difikir bahwa itoe orang jang seringkali berdaja oepaja akan biasanja dapat itoe tanah tetapi sia-sia dan kemoedian menanti-nanti dapat kombalinja oengnja sampai lama sangat. Gemeente jang perloe maoe pakai itoe tanah bisa djoega lantas berkata, bahwa lantaran tanah soedah dibeli orang laloe terpaksa mengeloearkan oeang pada satoe saat jang belum temponja pakai boeat keperloean oemoem, mendjadi hanya kehilangan renten belaka. Tetapi sebaliknya, tanah² pada satoe tempat dimana banjak orang asing bertempat tinggal, harganja djadi naik kalau orang beli dari anak negri, mendjadi bagai itoe Gemeente jang sekarang terpaksa membeli tadi hanya dengan harga sewaktoe dibeli oleh orang lain jang pertama kali itoe, dan djikalau dibanding dengan harga pada waktoe Gemeente perloe memakai tanah itoe tentoe Gemeente akan mengeloewarkan oeang lebih banjak (sebab harga naik tadi).

Oleh karena itoe Regeering berpendapatan bahwa di dalam hal jang demikian itoe Gemeente haroes diwadjabkan membajar (mengembalikan) oengnja orang jang membeli lebih doeloe didalam tempo *tiga poeloeh hari* sesoedahnja begrooting gemeente ditetapkan boewat bekerdja di dalam tahoen di belakangnja tahoen waktoe oeang keroegian ditantoekan banjaknja. Agar soepaja soerat perintah jang demikian ini tiada sija-sija

maka djoega ditetapkan, bahwa, apabila autonome gemeenschap tiada menjoekoepe itoe kewadjiaban, maka itoe gemeenschap laloe terpendang melepaskan haknja boewat memelihara tanah jang djadi perkara itoe, sahingga djadi tanah jang vrij lagi dan boleh diberikan pada orang lain, soedah barang tantoe kepada orang jang mambeli pertama kali, asal tida ada hal² lain jang mendjadikan keberatan.

Berhoeboengan dengan hal jang bisa kedjadian sebagai terseboet di atas tadi, maka menoeroet pertimbangannja Regeering soedah sepantesnja apabila orang jang beli itoe tanah pertama kali diberi hak bisa dapat ganti renten dari oeangnja jang ia soedah keloewarkan terhitoeng boewat tempo moelai hari rooilijn ditetapkan atau — kalau itoe rooilijn soedah ditetapkan sebelomnja ini Ordonnantie berlakoe — dari hari moelainja ordonnantie berlakoe sampai pada hari pembajarnja oeang kersegian oleh Gemeente".

Sampai sebegitoelah adanja penerangan atas fatsal 2.

J.

Akan disamboeng.

Personalialia.

Benoemd:

tot lid van den Ambonraad, J. H. Peetoom;
tot lid van den Minahassaraad, Mr. J. Roorda;
tot lid van den Provincialen Raad van Midden-Java, Oei Tjong Hauw.

Belast:

met de waarneming van de betrekking van, burgemeester van Salatiga, H. F. Brune.

Verkozen:

tot leden van den stadsgemeenteraad van Cheribon, W. L. LeEVERS, Ir. H. M. Verwey.

tot leden van den stadsgemeenteraad van Bandoeng, J. van Ardenne en H. A. Vreeburg.

Officieele Mededeelingen.

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op: f 10,— voor de eerste bladzijde druks, f 8,— voor de volgende bladzijde druks, f 6,— voor de daarop volgende bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5,—. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruikt gemaakt wordt, stelt het Bestuur het honorarium vast.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter, H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; H. J. Bussemaker te Soerabaja, Mr. A. Meyroos te Batavia, R. Slamet te Semarang, M. Soetardjo te Batavia(c), Mr. J. M. Wesselink te Medan, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.

Congres-foto's zijn tegen betaling van f 1,50 verkrijgbaar bij de Java Bode (afdeeling foto's).

